

Vouyoucas, directorul Teatrului „Gyptis” din Marsilia, și actrița **Françoise Chatot** au apreciat la superlativ evoluția unor interpreți ca **Maia Morgenstern** („o actriță care ar putea străluci pe scena oricărui teatru din lume”), **Mircea Rusu** și **Horațiu Mălăele** („surprinzător prin histrionism și prin treceri fulgerătoare de la un personaj la altul”).

La mai puțin de 24 de ore de la cea de-a doua reprezentație din Lourmarin, a venit momentul așteptat cu uriașă nerăbdare de regizoare, de interpreți, dar și de unii oameni de teatru români aflați în Capitala Franței : premiera mondială de la Teatrul „Ranelagh” din Paris. O dificultate legată de re poziționarea și redimensionarea decorului, la care s-a adăugat și timpul prea scurt pentru o repetiție pe scena teatrului cu o elegantă și intimă ambianță dominată de lambriuri – dar și prezența la spectacol a unor oameni de cultură ca dramaturgul **Matei Vișniec**, sosit aici și în calitate de redactor la Radio France International, **Dan Hăulică**, **Jacques Connort**, regizor la studioul de teatru al Comediei Franceze, **Paula Bentz**, poetul și publicistul **Nicolae Prelipceanu**, regizorul **Alexandru Colpacci**, reprezentanți ai Ambasadei române la Paris, în frunte cu ambasadorul **Sabin Pop** și atașatul cultural **Horia Bădescu** – au făcut ca emoțiile premierei să fie și mai mari. Din fericire, aplauzele generoase ale sălii, punctate ici și acolo de ovații la adresa interpreților, ne-au dat de înțeles că spectacolul trecuse cu bine acest prim și poate cel mai important examen peste hotare. Prim examen și pentru ... **Primul om**, dar și pentru proiectele teatrale ale Catedrei UNESCO din cadrul Institutului Internațional de teatru.

Yuri KORDONSKI

Caragiale în viziunea unui regizor străin

Unul dintre cele mai îndrăznețe proiecte, din vara aceasta, a catedrei ITI-UNESCO, desfășurate la Sinaia, a fost montarea unui spectacol după un dramaturg român (și nu unul oarecare, ci chiar Caragiale), de către un regizor străin. Cum percep cei din afară dramaturgia românească, care sunt criteriile de evaluare a operei, ce dificultăți întâmpină? – întrebări ce i-au făcut pe organizatori să experimenteze și un astfel de proiect. Cel care a acceptat propunerea de a monta „*Conul Leonida față cu reacțiunea*” de I.L. Caragiale a fost regizorul rus Y. Kordonski.

Corina Herghelegiu: *Pentru un regizor străin să monteze Caragiale nu este deloc ușor. Cum v-ați hotărât să acceptați „provocarea” catedrei ITI – UNESCO?*

Yuri Kordonski: Nu am cunoscut această piesă până nu ne-am înțeles să vin s-o montez. Pentru mine însă, punctul atractiv, argumentul principal, «momeala», ca să zic așa, a fost că voi lucra din nou cu Mariana și cu Victor, fericita oșazie de care nu se pot bucura mulți regizori. De aceea am zis «da», chiar fără să cunosc piesa. Am zis: Mariana – Victor, da! Apoi am citit piesa, mai întâi în franceză, după în engleză și la sfârșit în română. Abia atunci am sesizat problema în toată amploarea ei. Ca piesă este tipic românească.

C.H. *V-a fost greu să înțelegi piesa?*

Y.K. N-aș zice că mi-a fost greu, totuși, nu înțeleg unele jocuri de cuvinte, dar ca operă literară este transparentă și nesofisticată. Eu cred că această piesă nu dezbate numai probleme strict naționale. Da – este scrisă în România acum un secol, într-o situație istorică concretă; da – are o limbă foarte consistentă (chiar și cunoștințele mele modeste de limbă română îmi permit să simt o limbă tăioasă, dură și complicată). Dar piesa în sine este pe înțelesul tuturor, o istorie despre doi oameni singuri, care nu au nimic în viață decât vise și trăiesc cu iluzia că odată se va întâmpla, și cu ei ceva frumos, dar viața trece și nimic nu se întâmplă... și toate zilele seamănă una cu alta, și nu au copii, și nu sunt o familie, și nu au pe nimeni. Și pentru ei, această întâmplare în noapte este zguduitoare: este și șoc, și oroare, și fericire.

C.H. *Cu ce greutateți v-ați confruntat în timpul montării?*

Y.K. Desigur, greutateți lingvistice, de multe ori îmi era greu să înțeleg care era mesajul ascuns al unei fraze sau alteia. O altă problemă a fost lipsa de timp, pentru că, practic, totul s-a realizat în două săptămâni ca „sprintul unui atlet”. În alte condiții, se putea aprofunda mesajul piesei, exprima mai multe subtilități... Și ca întotdeauna, cel mai greu e lucrul cu actorii de această talie...

C.H. *E greu sau ușor să lucrezi cu actorii din România?*

Y.K. E și greu și ușor. Actorii români sunt difierți. Cu Victor și Mariana ne unește o prietenie de mai mulți ani, de aceea nu am întâmpinat dificultăți, eu am încredere în ei și ei în mine. Cu Mariana, acesta este al patrulea spectacol, cu Victor al treilea. Pe deoparte, este foarte ușor pentru că, fiind niște actori foarte talentați, ei îmbogățesc schema pe care le-o propun cu o mulțime impresionantă de detalii, amănunte din viață. Pe de altă parte, este greu, pentru că, lucrând cu actori foarte buni, nu poți să le propui să joace orice, trebuie să fii mereu gata să faci față talentului și nivelului lor de cultură, în fiecare zi, în fiecare clipă a repetițiilor. Acești actori trebuie să joace piese bune, și în aceasta constă lucrul meu – să le propun actorilor piese bune. Ceea ce nu e un lucru ușor.

C.H. *Ce sentiment ați încercat după terminarea spectacolului?*

Y.K. În primul rând, nu am senzația că am terminat lucrul asupra spectacolului, mai degrabă a rămas ca un început de repetiție sau ca o lecție deschisă. Evit de fiecare dată să declar că am terminat montarea unui spectacol. Acesta este lucrul cel mai distructiv atât la actori cât și la regizori – senzația de demonstrare, prezentare – munca noastră s-a terminat, acesta este rezultatul final ! Actorul trebuie să apară în fața publicului cu senzația că lucrul continuă, iar prezentarea spectacolului nu este decât o nouă probă, încă o încercare, o nouă ipostază a piesei, încă o repetiție, numai că în alte circumstanțe: – am deschis ușile și am invitat prietenii. Pentru că, de fapt, magia nu e în sală, ci în scenă și în mesajul piesei. Dacă păstrăm această atmosferă de continuare a repetiției, atunci nu ajungi la senzația de lucru finit. Eu nu am senzația că lucrul s-a terminat...

C.H. *Ce urmează după Caragiale?*

Y.K. Am un proiect care se lansează în august la Universitatea din SUA, unde sunt profesor. Voi monta piesa lui Thornton Wilder *Un lung prânz de Crăciun*. Este o piesă într-un act, o poveste impresionantă, romantică, frumoasă, poetică și foarte interesantă pentru tinerii actori cu care voi lucra.

C.H. *Și în România?*

Y.K. Încă nu știu. Sunt idei, propuneri, tratative, dar e prematur să vorbim despre aceasta acum.

C.H. *Vă mulțumesc și vă doresc succes!*